

som man den Gang vilde foreslaa Tinget at vedtage, viser netop, at denne min Opsættelse er rigtig. Thi den siger ikke, som Mindretallet her refererer, blot dette, at de henstille til Tinget at vedtage 125 ny Valgkredsse, nej, den lyder udtrykkelig saaledes: „Det Folketinget fremhæver som Hovedpunkter i det Lovforslag, det herved opfordrer Regeringen til at forelægge, saafremt den i Grundlovens § 32 finder en tvungende Nødvendighed for en Forøgelse af Folketingsvalgkredsens Antal og en dermed forbunden Omfordeling af samme“ — og saa fortsættes der, at Valgkredsens Antal skal være 125; de skulle ikke holde sig til Amtsgrensene, Valgstederne skulle ogsaa omlægges osv. Det er noget andet end, om det var Folketingets Udvalg, som stillede sig paa det Stæde. Nej, de stillede sig saaledes: Vi ere af den Mening, at Grundloven ikke kræver det, og vi mene, at det er utilraadeligt at forøge Kredsens Antal, men dersom Regeringen ikke kan forene det med sin Samvittighed over for Grundloven at blive staaende ved det nuværende Antal, skulle I saa hele Posen fuld, saa alle de 125 Kredse. Det var det Standpunkt, J. A. Hansen gjorde gældende, og som førte til det Resultat, som han ogsaa havde beregnet: at saa blev den Sag liggende i adskillige Aar. Jeg tror for øvrigt, at denne Sags Historie, Karakteren af dens hele Udvikling, væsentlig og bedst forstaaes, naar man erindrer, at denne Sag var under J. A. Hansens Ledelse indtil Jirerne, og den Vending, som fremkom, da den kom under Ledelse af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds. Jeg erkender, at det ærede Medlem har haft det Standpunkt, ikke ganske fra Begyndelsen; thi han var jo med til at stemme for Dagsordenen i 1872 — men vistnok omtrent fra 1874 har han forfægtet den Mening, at man bør gaa til en Udvikelse af Folketingsmedlemmernes Antal, og har endogsaa ment — det for mig i øvrigt uforstaaelige — at der deri skulde ligge nogen Styrkelse af Folketingets Indflydelse. Men derfor tror jeg ogsaa, at man skrev denne Sags Historie bedst ved netop at dele den i de to Afsnit: den Periode, i hvilken den ledes af en Mand som J. A. Hansen, hvis praktiske Politik vi dog vistnok alle have været villige til at anerkende, og den Periode, da den ledes af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds. Jeg kunde forsatte disse Skildringer ogsaa ud over de senere Forhandlinger; thi jeg har i alt Fald for mit Vedkommende haft en levende Følelse af, at det ærede Medlem for Vejle Amts 3dje Valgkreds havde Ret,

naar han i 1891 foreskred, at dersom — han brugte de Ord — at dersom man vilde stikke Fingeren i Jorden og mærke, hvor man var, saa skulde man snart føle, at det der var forelagt — det var den Gang de 137, som Regeringsforslaget foreslog — var et dødsødt Forslag. Det følte det ærede Medlem for Vejle Amts 3dje Valgkreds godt, og han skulde være bleven ved denne rigtige Erkendelse af, at man skulde stikke Fingeren i Jorden og mærke, hvor man var. Jeg tager ikke fejl, naar jeg gaar ud fra, at det gennemgaaende har været den Opsættelse, der har været raadende i Tinget, at det var lidet heldigt at komme til den store Forøgelse af Folketingskredsene, men man kunde naturligvis af Omstændigheder, Forhold og Hensyn blive tvungen ind derpaa lidt efter lidt, og da har det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds været en energisk og ivrig Forkæmper og Forarbejder for at drive det igennem. Men naar det saa kommer til det Tidspunkt, da det virkelig gælder om, hvad der praktisk set kan og bør gennemføres, saa tror jeg, at de til Grund liggende Synspunkter, som have været raadende i Folketinget — trods den Udvikling, som det ærede Mindretal har givet af Historien — og den Stemning, som har været til Grund liggende for Opsættelsen her, vil komme til at gøre sig gældende paa ny. Paa den anden Side indrømmer jeg, at saaledes som Tingene nu have udviklet sig, vil det være urimeligt — baade uklogt og urigtigt og uretfærdigt — at blive ved at hævde Folketingets gamle Standpunkt, som skulde være væsentlig dette, at der ingen Grund er til Forøgelse. Nu er Forholdet blevet af den Betskaffenhed, at selv gamle J. A. Hansen, tror jeg, vilde have sagt: Nu maa der finde en Forandring Sted, nu maa vi søge at raade Bod paa nogle af de værste Fejl. Det er det, dette Forslag gaar ud paa, som nu ligger paa Tingets Bord, og som jeg paa det varmeste skal anbefale Dem, for at vi i den Henseende kunne saa taget en virkelig Beslutning, der fører os et Skridt fremad, saa vi kunne saa denne Sag for saa vidt i Orden.

Den hele Storm og Bevægelse, der er rejst i Grundlovens Navn mod denne Ordning, er — jeg gentager det — mig af alt mest uforstaaelig, ikke alene, fordi Folketinget fra Begyndelsen af energisk og bestemt har erklæret sig for den modsatte Opsættelse, men ogsaa fordi, i al den Tid jeg mindes, under alle disse Sagers Behandling gennem den lange, lange Række Aar, da de have staaet paa, er den Betragtning overhovedet aldrig nogen Sinde gjort gældende. Der kan vel